

บัญชีที่เื้ออานวยต่อการทำรัฐประหารของทหารไทย

ระหว่าง พ.ศ. 2500-2534

ร้อยตำรวจโท สุขุม ธนพงศ์พิพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-547-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS CONDUCTIVE TO MILITARY COUPS
IN THAILAND BETWEEN 1957-1991

Police-Lieutenant Sukhum Dhanapongpipat

A Thesis Submitted in partial fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Political Science

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-547-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บัณฑิตที่เื่ออำนวยความสะดวกการทหารประหารของทหารไทย ระหว่าง พ.ศ.
2500-2534

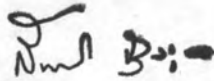
โดย   ร้อยตำรวจโท สุขุม ชนพงศ์พิทักษ์

ภาควิชา   การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ

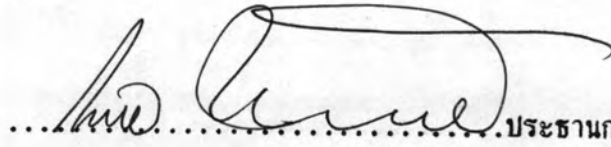
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

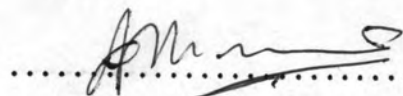
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ดุงสุวรรณ)

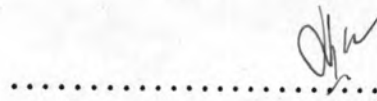
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

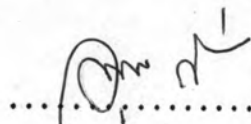
(ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิมมณี)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยแรงกล้าตั้งใจ ความปรารถนาดีและความร่วมมือ
ของบุคคลหลาย ๆ ท่าน ซึ่งผู้เขียนต้องขอจารึกไว้ในพระคุณของท่านทั้งหลาย ที่จะกล่าวออกนาม
มา ณ โอกาสนี้

จากการที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการทำรัฐประหารของ
ทหารไทย ซึ่งผู้เขียนก็ได้รับความแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนหลายท่าน อาทิ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล
ทองธรรมชาติ ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกร
เลิศ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลีम्मณี ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือในด้านข้อมูลจาก
อาจารย์ พิณษ์ พงษ์สวัสดิ์ คุณอัศวิน ตีระวัฒนพงษ์ โดยได้รับการสนับสนุนในการค้นคว้า
เอกสาร ตลอดจนการจัดทำรูปเล่ม ทำให้เพื่อนเบาภาระของผู้เขียนได้มาก

ทุกท่านที่กล่าวมาถึงข้างต้นเป็นบุคคลที่ผู้เขียนถือเสมือนว่า เป็นผู้ที่มีพระคุณยิ่งหาที่
เปรียบมิได้ ซึ่งผู้เขียนจักต้องจดจำไว้ด้วยความกตัญญูไม่รู้ลืม

สุขุม ธนพงศ์พิพัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
สภาพความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	7
สมมุติฐาน.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์.....	9
2. ทฤษฎีและกรอบแนวความคิด.....	10
3. ปัญหาการแทรกแซงทางการเมืองไทย.....	35
บทบาทและหน้าที่ของทหารไทย.....	37
การเข้าแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย.....	40
การก่อรัฐประหารในประเทศไทย.....	52
4. ความหย่อนประสิทธิภาพของรัฐบาล.....	58
5. ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับผู้นำในกองทัพ	102
6. สรุปและข้อเสนอแนะ	125
รายการอ้างอิง.....	136
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงเหตุการณ์แทรกแซงทางการเมืองของคณะทหาร ด้วยการ ก่อปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏ ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2475- 2534	39
3.2 แสดงลำดับเหตุการณ์ปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏ ในประเทศไทย.....	48
3.3 แสดงเหตุผลและผลการปฏิวัติ รัฐประหาร และกบฏ.....	50
4.1 แสดงลำดับเหตุการณ์รัฐประหารที่เกิดขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2500-2534.....	58
4.2 แสดงการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความหย่อนประสิทธิภาพ ของรัฐบาล ที่นำไปสู่การเข้าก่อการรัฐประหาร ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2500-2534.....	97
5.1 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความขัดแย้งระหว่างรัฐบาล กับผู้นำทางทหาร ซึ่งนำไปสู่แนวโน้มในการก่อรัฐประหาร ใน ระหว่าง พ.ศ. 2500-2534.....	122